Mỹ Anh - Khi các tổ chức LHQ ngày càng bị Trung Quốc xỏ mũi!

30/5/2022

Ảnh: MPI/Getty Images

Để Trung Quốc tiếp tục thao túng các tổ chức thế giới chẳng khác gì "nuôi" một hiểm họa đối với tương lai toàn cầu. Điều đó chỉ có thể chặn lại khi thế giới nói chung và các cường quốc nói riêng không lùi vào hậu trường và nhường khoảng trống sân khấu cho Trung Quốc.

Báo chí Trung Quốc đã nhất loạt ca ngợi chuyến kinh lý Trung Quốc của Cao ủy Nhân quyền LHQ Michelle Bachelet (từ ngày 23 đến 28 Tháng Năm 2022). Tân Hoa Xã dẫn lời Michelle Bachelet: "Tôi ngưỡng mộ những nỗ lực và thành tựu của Trung Quốc trong việc xóa đói giảm nghèo, bảo vệ nhân quyền và hiện thực hóa phát triển kinh tế và xã hội"…

Tất cả trở thành con rối của Trung Quốc

Vài giờ sau, văn phòng của Michelle Bachelet… chối, nói rằng câu nói trên chỉ là phần mở đầu. Tuy nhiên, nguyên văn phát biểu của Michelle Bachelet có thể tìm thấy dễ dàng trên mọi nền tảng truyền thông. Là Cao ủy Nhân quyền LHQ đầu tiên đến Trung Quốc kể từ năm 2005, chuyến đi gần một tuần đến Trung Quốc của Michelle Bachelet được kỳ vọng gióng lên hồi chuông cảnh báo công luận thế giới về tình trạng vi phạm nhân quyền cực kỳ nghiêm trọng của Trung Quốc, đặc biệt đối với người Duy Ngô Nhĩ ở Tân Cương, khi Michelle

Bachelet có thể tai nghe mắt thấy. Tuy nhiên, đợt "du diễn" cưỡi ngựa xem hoa của Michelle Bachelet lại được biến thành sự kiện giúp Trung Quốc tuyên truyền thành công mỹ mãn về cái gọi là "thành tích nhân quyền" của họ.

Tập Cận Bình đã dễ dàng biến Michelle Bachelet thành một thứ bù nhìn và là công cụ phục vụ cho bộ máy tuyên truyền Trung Quốc. Với một số chính trị gia thế giới, có lẽ họ thừa biết Michelle Bachelet chẳng làm nên tích sự gì trong chuyến công du "tìm hiểu về nhân quyền Trung Quốc" nên đã cảnh báo trước khả năng rằng, nếu không khéo, chuyến đi sẽ trở thành trò hề lố bịch được Bắc Kinh dàn dựng và là cái bẫy đẩy Michelle Bachelet rơi vào. Điều này trong thực tế đã xảy ra.

Cựu Tổng thống Chile-Cao ủy nhân quyền LHQ Michelle Bachelet trong cuộc nói chuyện trực tuyến với Tập Cận Bình ngày 25 Tháng Năm 2022 (ảnh: Yue Yuewei/Xinhua via Getty Images)

Nhiều năm gần đây, Bắc Kinh đã xỏ mũi thành công các tổ chức LHQ. Bốn trong 15 cơ quan đặc biệt thuộc UN đang nằm dưới sự điều hành của người Trung Quốc: Tổ chức Nông Lương (FAO), Liên đoàn viễn thông quốc tế (ITU), Tổ chức phát triển công nghiệp LHQ (UNIDP) và Tổ chức hàng không dân dụng quốc tế (ICAO). Với đóng góp 12% ngân sách cho UN (so với 8,5% của Nhật), nhiều thứ hai thế giới, Bắc Kinh đang dùng ảnh hưởng tăng dần để thực hiện các mưu đồ địa chính trị dưới danh nghĩa những mục tiêu phát triển bền vững. Từ năm 2007 đến nay, vị trí Phó Tổng thư ký Cơ quan các vấn đề xã hội và kinh tế LHQ (DESA) luôn thuộc về người Trung Quốc, giúp Bắc Kinh lèo lái được các chương trình phát triển dưới lá cờ UN nhưng thực chất phục vụ lợi ích quốc gia họ, chẳng hạn chương trình Sáng kiến Vành đai-Con đường (người ngồi ghế này từ năm 2017 đến nay là Liu Zhenmin, Lưu Chân Dân – vốn là Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Trung Quốc).

Một trong những hệ quả đặc biệt tai hại từ sự thao túng của Bắc Kinh là vấn đề nhân quyền thế giới không còn là nghị sự quan trọng. Trung Quốc đã gây sức ép để hạn chế sự tham dự các tổ chức nhân quyền tại những sự kiện lớn của UN. Dolkun Isa, chủ tịch Đại hội Duy Ngô Nhĩ Thế giới, đã bị cản trở dự Diễn đàn thường trực UN về các vấn đề cộng đồng người bản địa. Cách đây vài năm, Tổng thư ký UN António Guterres đã lẳng lặng xóa sổ một văn phòng đặc trách nhân quyền, vài tháng sau khi Trung Quốc (cùng Nga cũng như một số nước vốn không thiện cảm với các sứ mạng nhân quyền LHQ) tung ra chiến dịch vận động ủy ban ngân sách UN ngưng cung cấp tài chính cho văn phòng trên (thành lập năm 2014). Cần nhắc lại, trong thời gian Meng Hongwei (Mạnh Hoành Vĩ) ngồi ghế chủ tịch tổ chức Cảnh sát Quốc tế-Interpol (2016-2018), Bắc Kinh đã sử dụng hệ thống "cảnh báo đỏ" của Interpol để truy lùng những "kẻ thù chính trị" của Trung Quốc trốn ở nước ngoài (Tháng Một 2020, họ Mạnh bị chính quyền Trung Quốc xử 13 năm-6 tháng tù tội nhận hối lộ)…

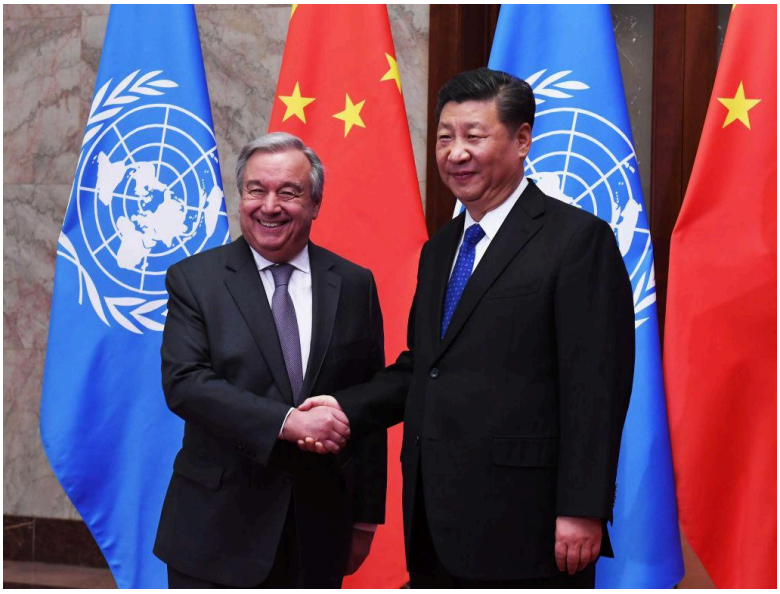

Tổng Thư ký LHQ Antonio Guterres và Tập Cận Bình (ảnh: Madoka Ikegami- Pool/Getty Images)

Tập Cận Bình và tham vọng "thiết kế thế giới" theo cách của Bắc Kinh

Mua chuộc là thủ đoạn quen thuộc trong chiến lược thao túng các tổ chức quốc tế của Trung Quốc. Tháng Hai 2019, bốn tháng trước cuộc bầu cử tổng giám đốc Tổ chức Nông Lương (FAO), viên chức ngoại giao cấp cao Dương Khiết Trì (Yang Jiechi) bay sang Cameroon và tuyên bố Bắc Kinh sẽ xóa khoản nợ $78.4 triệu. Ngay tháng sau, ứng cử viên ghế tổng giám đốc FAO, Medi Moungui, người Cameroon, được hậu thuẫn mạnh của Liên đoàn châu Phi, đột ngột rút khỏi cuộc đua. Trung Quốc còn dọa ngưng xuất cảng đến một số nước Nam Mỹ, trong đó có Argentina, Brazil, và Uruguay; nếu họ không ủng hộ ứng cử viên Trung Quốc. Trước cuộc bỏ

phiếu, khi nghe tin đồn Trung Quốc yêu cầu quốc gia nào ủng hộ "gà" của Bắc Kinh phải chụp hình lá phiếu để chứng minh rằng họ có bầu cho Trung Quốc, phái đoàn ngoại giao Mỹ và châu Âu đề nghị cấm dùng điện thoại di động và khu vực bỏ phiếu phải có sự giám sát của lực lượng an ninh UN.

Tuy nhiên, với hậu thuẫn Iran cũng như một số nước khác, Trung Quốc phản đối đề nghị trên. Cuối cùng, một thỏa hiệp được đưa ra: điện thoại di động bị "cấm" nhưng… chẳng có ràng buộc nào để thực hiện việc này! Cuối cùng, kết quả, Quật Đông Ngọc (Qu Dongyu) trở thành người Trung Quốc đầu tiên ngồi vị trí lãnh đạo FAO (từ 2019 đến nay). Tại sao FAO quan trọng đối với Trung Quốc? Kiểm soát được kho lương chẳng khác gì nắm được bao tử kẻ khác. Câu hỏi rằng FAO – dưới lá cờ Trung Quốc, sẽ giúp thế giới xóa đói nghèo hay nuôi những tham vọng chính trị Bắc Kinh – không lâu sau đã có câu trả lời, khi FAO không ngần ngại ủng hộ các chương trình "xóa đói giảm nghèo" tại những quốc gia "đàn em" Trung Quốc.

Quật Đông Ngọc (phải) trở thành người Trung Quốc đầu tiên ngồi vị trí lãnh đạo FAO (từ 2019 đến nay) – ảnh: Antonio Masiello/Getty Images

Một trong những cơ quan mà vài năm gần đây Trung Quốc vận động để giành ghế tổng giám đốc là UNESCO (Tổ chức văn hóa-khoa học-giáo dục LHQ). Năm 2011, sau khi Mỹ cắt $80 triệu, khoảng 22% ngân sách UNESCO, Trung Quốc đã nhanh chóng nhảy vào, trong đó có $8 triệu cho các chương trình đào tạo giáo viên ở tám nước châu Phi; các công ty Trung Quốc cũng góp hơn $15 triệu cho UNESCO; chưa kể $5 triệu cho việc tái bản tạp chí The Courier. Từ khi được hỗ trợ tài chính từ Trung Quốc, UNESCO bắt đầu có những chương trình tôn vinh văn hóa Trung Hoa; trong khi chuyên san The Courier trở thành nơi Trung Quốc quảng bá quyền lực

mềm. Trợ lý cho bà Tổng giám đốc Audrey Azoulay (người Pháp) hiện là một người Trung Quốc: ông Đường Kiền (Qian Tang).

LHQ tôn vinh văn hóa Trung Quốc với cuộc triển lãm tranh và thư pháp để cổ xúy 'Ngày Ngôn ngữ Trung Quốc' tại trụ sở LHQ-New York ngày 20 Tháng Tư 2022 (ảnh: Liao Pan/China News Service via Getty Images)

Viên chức LHQ có bán đứng tổ chức họ để đổi lấy lợi ích cho quốc gia mình?

Sự khống chế và thao túng Trung Quốc đối với các tổ chức UN có thể thấy rõ ở Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) trong vụ bùng nổ coronavirus. Còn nhớ, ngày 12 Tháng Hai 2020, Tổng giám đốc WHO, Tedros Adhanom Ghebreyesus, đã khen ngợi tài điều hành trong vụ cúm có nguồn gốc từ Vũ Hán của Tập Cận Bình. Tedros cũng phủ nhận những chỉ trích về việc WHO "cúi đầu" trước sức ép Bắc Kinh…

Chính trị hóa hay không thì quan hệ WHO-Trung Quốc cũng ít nhiều nhuốm màu chính trị. WHO đã đồng ý, theo yêu cầu Bắc Kinh, không cho Đài Loan dự hội nghị thường niên của WHO từ khi bà Thái Anh Văn đắc cử tổng thống, một hội nghị mà Đài Loan có mặt với tư cách quan sát viên liên tục từ 2009-2016. Ngoài ra, việc WHO – dưới điều hành Tedros từ năm 2017 – có những "đầu tư", bằng việc cùng Trung Quốc xây loạt trung tâm y tế lẫn đưa chuyên viên WHO đến làm việc tại những quốc gia nằm trong chuỗi "Nhất đới, Nhất lộ", trong đó có đất nước Ethiopia của Tedros, cũng khiến dư luận đặt ra những nghi vấn. Cần nhấn mạnh, Ethiopia ngày càng lệ thuộc tiền đầu tư Trung Quốc. Tờ Politico cho biết, Ngân hàng xuất-nhập khẩu Trung Quốc đã chi $2.9 tỷ vào dự án hỏa xa trị giá $3.4 tỷ nối Ethiopia với Djibouti.

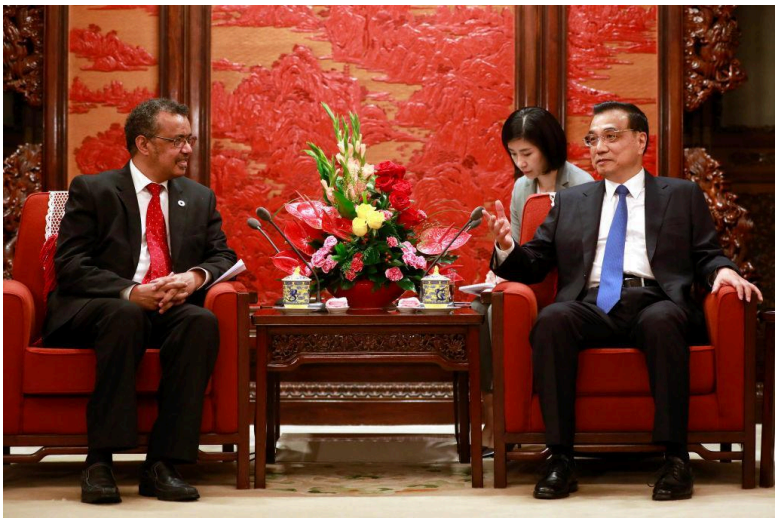

Tổng Giám đốc WHO Tedros Adhanom Ghebreyesus và Thủ tướng Trung Quốc Lý Khắc Cường (ảnh: How Hwee Young-Pool/Getty Images)

Tương tự đất nước Ethiopia của Tổng giám đốc WHO Tedros Adhanom Ghebreyesus, đất nước Chile của bà Cao ủy Nhân quyền LHQ Michelle Bachelet cũng gắn bó rất sâu với Trung Quốc. Viết trên Global Times ngày 25 Tháng Mười Một 2021, cây bút Yin Yeping cho biết, thương mại Trung Quốc-Chile đạt mức cao kỷ lục vào năm 2021 "bất chấp những sóng gió toàn cầu", dự kiến vượt $55 tỉ. Trong khi Trung Quốc vẫn là đối tác thương mại lớn của Chile, Chile đã trở thành nhà cung cấp chính của Trung Quốc đối với nhiều loại hàng hóa, từ quặng đồng và khoáng sản molybdenum đến nhiều loại nông sản. 10 tháng đầu năm 2021, trao đổi thương mại giữa hai nước đạt $51.51 triệu, tăng 45% so với cùng kỳ năm trước. Việc thương mại Chile-Trung Quốc đạt mức $55 tỷ có nghĩa kim ngạch thương mại Chile chiếm đến 1/6 tỉ trọng thương mại giữa Trung Quốc và thị trường Mỹ Latin nói chung, đứng thứ hai trong khu vực sau Brazil…

Và cũng như trường hợp Tedros Adhanom Ghebreyesus đối với Ethiopia, khó có thể biết vai trò của Michelle Bachelet như thế nào trong những lợi ích kinh tế mà Chile đạt được với Trung Quốc. Những kẻ như Tedros Adhanom Ghebreyesus hay Michelle Bachelet có lợi dụng việc họ ngồi ghế điều hành một tổ chức LHQ để bán rẻ chính tổ chức đó nhằm mang lại lợi ích kinh tế cho quốc gia mình? Khó có thể trả lời và kết luận nếu không có cơ sở. Tuy nhiên, câu hỏi đó không phải là câu hỏi nên tránh né và thậm chí cần được đặt ra, trong bối cảnh cái vòi của Tập Cận Bình đang vươn rộng toàn cầu.

Khi "cài cắm" người vào hàng lang quyền lực quốc tế, Trung Quốc cũng đồng thời đưa "đặc tính Trung Quốc" vào nguyên tắc làm việc của các tổ chức này, dẫn đến hậu quả là những luật lệ và thiết chế tạo nên nền tảng

thế giới dân chủ ngày càng bị lung lay. Không chỉ suy yếu, nó thậm chí được thay thế bằng lối hành xử không khác mấy so với cách thức cai trị mà Trung Quốc áp đặt lên đất nước họ. Để Trung Quốc tiếp tục thao túng các tổ chức thế giới chẳng khác gì "nuôi" một hiểm họa đối với tương lai toàn cầu. Điều đó chỉ có thể chặn lại khi thế giới nói chung và các cường quốc nói riêng không lùi vào hậu trường và nhường khoảng trống sân khấu cho Trung Quốc.

https://saigonnhonews.com